

פרשת במדבר – רביעי

ג (ס) וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת אֶהֱרֹן וּמִשֶּׁה בַּיּוֹם דִּבֶּר יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי:

א וְאֵלֶּיךָ תּוֹלְדֹת אֶהֱרֹן, וּמִשֶּׁה: בַּיּוֹמָא, דְּמַלְלִי יְיָ יֵת מֹשֶׁה בְּטוֹרָא דְּסִינַי.

רס"א וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת אֶהֱרֹן וּמִשֶּׁה: וְאֵינּוּ מְזָכִיר אֶלָּא בְּנֵי אֶהֱרֹן וְנִקְרְאוּ "תּוֹלְדוֹת מֹשֶׁה", לְפִי שְׁלֻמְדֵּן תּוֹרָה. מְלַמֵּד, שְׁכָל הַמְּלַמֵּד אֶת בֶּן חֲבֵרוֹ תּוֹרָה, מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאִלוֹ יִלְדוּ. בַּיּוֹם דִּבֶּר ה' אֶת־מֹשֶׁה: נַעֲשׂוּ אֵלָיו הַתּוֹלְדוֹת שְׁלוֹ, שְׁלֻמְדֵּן מֵה שְׁלֻמֵּד מִפִּי הַגְּבוּרָה:

ב (ב) וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־אֶהֱרֹן הַבֶּכֶר | נָדָב וַאֲבִיהוּא אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר:

ב וְאֵלֶּיךָ שְׁמֹת בְּנֵי אֶהֱרֹן, בְּכֹרָא נָדָב, וַאֲבִיהוּא, אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר.

ג (ג) אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי אֶהֱרֹן הַכֹּהֲנִים הַמְּשֻׁחִים אֲשֶׁר־מִלֵּא יָדָם לְכַהֵן:

ג אֵלֶּיךָ, שְׁמֹת בְּנֵי אֶהֱרֹן, כְּהֲנִיָּא, דְּאִתְרַבִּיאוּ דְּאִתְקַרַּב קְרַבְנָהוֹן, לְשִׁמְשָׁא.

ד (ד) וַיָּמָת נָדָב וַאֲבִיהוּא לְפָנָי יְהוָה בְּהַקְרִבָם אֵשׁ זָרָה לְפָנָי יְהוָה בְּמִדְבָּר סִינַי וּבָנִים לֹא־הָיוּ לָהֶם וַיִּכָּהֶן אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר עַל־פְּנֵי אֶהֱרֹן אֲבִיהֶם:

ד וּמִית נָדָב וַאֲבִיהוּא קֳדָם יְיָ בְּקְרוֹבִיהוֹן אִישְׁתָּא נִכְרִיתָא קֳדָם יְיָ, בְּמִדְבָּרָא דְּסִינַי, וּבְנִיָּן, לֹא הָיוּ לָהֶון; וְשִׁמִּישׁ אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר, עַל אִפִּי אֶהֱרֹן אֲבוּהוֹן.

רס"א עַל־פְּנֵי אֶהֱרֹן: בְּחִיּוֹ:

ה (ה) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר:

ה וּמַלְלִי יְיָ, עִם מֹשֶׁה לְמִימָר.

ו (ו) הַקָּרֵב אֶת־מִטָּה לְוִי וְהַעֲמַדְתָּ אֹתוֹ לְפָנָי אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן וְשָׂרְתוֹ אֹתוֹ:

ו קָרִיב, יֵת שְׁבָטָא דְּלוֹוִי, וְתִקִּים יִתִּיה, קֳדָם אֶהֱרֹן כְּהֲנָא; וְיִשְׁמְשׁוּן, יִתִּיה.

רס"א וְשָׂרְתוֹ אֹתוֹ: וּמַהֵן הַשְּׂרוּת? וְשָׂמְרוּ אֶת־מִשְׁמֶרְתּוֹ לְפִי שְׁשִׁמִּירַת הַמִּקְדָּשׁ עָלָיו שְׁלֹא יִקְרַב זָר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר יח): "אֲתָהּ וּבְנֶיהָ וּבֵית־אָבִיהָ אִתָּךְ תִּשָּׂאוּ אֶת־עֹזֶן הַמִּקְדָּשׁ", וְהַלּוּיִם הֵלְלוּ מְסִיעֵין אוֹתָם, זֶה הִיא הַשְּׂרוּת:

ז (ז) וְשָׂמְרוּ אֶת־מִשְׁמֶרְתּוֹ וְאֶת־מִשְׁמֶרֶת כָּל־הַעֲדָה לְפָנָי אֶהֱלָא לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת הַמִּשְׁכָּן:

ז וְיִטְרוֹן יֵת מִטְרִיתִיה, וְיֵת מִטְרַת כָּל כְּנַשְׁתָּא, קֳדָם, מִשְׁכָּן זְמָנָא לְמַפְלַח, יֵת פְּלַחַן מִשְׁכָּנָא.

רס"א וְשָׂמְרוּ אֶת־מִשְׁמֶרְתּוֹ: כָּל מְנוּי שֶׁהָאֲדָם מְמַנָּה עָלָיו וּמַטָּל עָלָיו לַעֲשׂוֹתוֹ קְרוּי "מִשְׁמֶרֶת" בְּכָל הַמִּקְרָא וּבִלְשׁוֹן מִשְׁנָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ בְּבִגְתָּן וְתַרְשֵׁ (מסכת מגילה): וְהֵלֵא אֵין מִשְׁמֶרְתִּי וּמִשְׁמֶרְתְּךָ שׁוּה, וְכֵן מִשְׁמֶרֶת כְּהֻנָּה וְלוּיָהּ:

ח (ח) וְשָׂמְרוּ אֶת־כָּל־כְּלִי אֶהֱלָא מוֹעֵד וְאֶת־מִשְׁמֶרֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת הַמִּשְׁכָּן:

ח וְיִטְרוֹן, יֵת כָּל מְנִי מִשְׁכָּן זְמָנָא, וְיֵת מִטְרַת, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַפְלַח, יֵת פְּלַחַן מִשְׁכָּנָא.

רס"א וְאֶת־מִשְׁמֶרֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: שְׁכָלָן הָיוּ זְקוּקִין לְצָרְכֵי הַמִּקְדָּשׁ, אֶלָּא שְׁהַלּוּיִם בָּאִים תַּחְתִּיָּהֶם בְּשִׁלְיחוֹתָם, לְפִיכָךְ לּוֹקְחִים מֵהֶם הַמַּעֲשָׂרוֹת בְּשִׁכְרָן, שֶׁנֶּאֱמַר (שם יח) "כִּי־שָׁכַר הוּא לָכֶם חֶלֶף עֲבֹדַתְכֶם":

ט (ט) וְנָתַתָּה אֶת־הַלּוּיִם לְאֶהֱרֹן וּלְבָנָיו נְתוּנִים נְתוּנִים הֵמָּה לוֹ מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

ט וְתַתִּין, יֵת לִיּוֹאִי, לְאֶהֱרֹן, וּלְבָנוּהִי: מְסִירִין יְהִיבִין אֲנוּן לִיה, מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

רס"א נְתוּנִים הֵמָּה לוֹ: לַעֲזָרָה. מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: כְּמוֹ מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כְּלוּמַר, מִשְׁאָר כָּל הָעֵדָה נִבְדְּלוּ לָכֶךָ בַּגְּזֵרַת הַמָּקוֹם וְהוּא נְתָנָם לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (שם ט) "וְאֲתָנָה אֶת־הַלּוּיִם נְתָנִים וְגו'":

י (י) וְאֶת־אֶהֱרֹן וְאֶת־בָּנָיו תִּפְקֹד וּשְׁמָרוּ אֶת־כְּהֻנָּתָם וְהָזָר הַקָּרֵב יוֹמָת:

י וְיֵת אֶהֱרֹן וְיֵת בְּנוּהִי תִמְנִי, וְיִטְרוֹן יֵת כְּהֻנָּתָהוֹן; וְחִילּוּנִי דִיקָרֵב, יִתְקַטִּיל.

רס"א וְאֶת־אֶהֱרֹן וְאֶת־בָּנָיו תִּפְקֹד: לְשׁוֹן פְּקִידוֹת וְאֵינּוּ לְשׁוֹן מְנִיָּן. וּשְׁמָרוּ אֶת כְּהֻנָּתָם: קִבְּלַת דְּמִים וְזִרְיָקָה וְהַקְטָרָה וְעִבּוּדוֹת הַמְּסוּרוֹת לְכַהֲנִים:

יא (יא) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר:

יא וּמַלְלִי יְיָ, עִם מֹשֶׁה לְמִימָר.

יב (יב) וְאֲנִי הִנֵּה לִקְחָתִי אֶת־הַלּוּיִם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תַּחַת כָּל־בְּכוֹר פֶּטֶר רַחֵם מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לִי הַלּוּיִם:

יב וְאֲנָא הָא קָרִיבִית יֵת לִיּוֹאִי, מִגּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, חֶלֶף כָּל בְּכֹרָא פִּתַּח וּלְדָא, מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל; וְיֵהוֹן מְשַׁמְשִׁין קֳדָמִי, לִיּוֹאִי.

רס"א וְאֲנִי הִנֵּה לִקְחָתִי: וְאֲנִי מֵהִיכָן זָכִיתִי בָּהֶן. מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: שִׁיְהִיו יִשְׂרָאֵל שׁוֹכְרִין אוֹתוֹ לְשָׂרוֹת שְׁלִי? עַל־יְדֵי הַבְּכוּרוֹת זָכִיתִי בָּהֶם וּלְקַחְתִּים תְּמוּרָתָם, לְפִי שֶׁהִיתָה הָעֲבוּדָה בַּבְּכוּרוֹת וּכְשֶׁחֻטְאוֹ בָּעֶגְל נִפְסְלוּ, וְהַלּוּיִם שְׁלֹא עָבְדוּ עֲבוּדַת אֱלִילִים נִבְחָרוּ תַּחְתִּיָּהֶם:

יג (יג) כִּי לִי כָל־בְּכוֹר בְּיוֹם הַבִּתִּי כָל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם הַקֹּדֶשְׁתִּי לִי כָל־בְּכוֹר בְּיִשְׂרָאֵל מֵאֲדָם עַד־בְּהֵמָה לִי יִהְיוּ אֲנִי יְהוָה:

יג אֲרִי דִילִי, כָּל בְּכֹרָא בַּיּוֹמָא דְּקַטְלִית כָּל בְּכֹרָא בְּאֶרְעָא דְּמִצְרַיִם אֶקְדִּישִׁית קֳדָמִי כָּל בְּכֹרָא בְּיִשְׂרָאֵל, מֵאֲנָשָׁא עַד בְּעִירָא: דִּילִי יֵהוֹן, אֲנָא יְיָ.